

REFLEXIONS SOBRE LA INSULARITAT, TANT FÍSICA COM ENERGÈTICA

Antoni Tuduri

Secció de genealogia
de l'Ateneu de Maó

Dies endarrere va tenir lloc una trobada entre un servidor i un altre col·laborador del **MENORCA**, molt més antic que jo i, sense cap dubte, millor escriptor, a més de pregoner festiu del seu poble. Aquesta trobada va tenir lloc a un vell bar restaurant de l'esquerra de l'eixampla de Barcelona; qualsevol excusa és bona per berenar cap i pota i fricandó, acompanyat d'un porró de vi de Gandesa i d'una bona conversa relativa a la insularitat, com a tema principal. Per cert, el nom d'aquesta casa de menjars és el d'un poble amb funicular, obra d'un enginyer menorquí destacable: Santiago Rubió i Tuduri.

Com és natural, un bon berenar proporciona una notable tranquil·litat d'esperit (de vi, no exactament) i amb la panxa contenta les idees i els pensaments transcorren amb una notable alegria i fluïdesa.

Els records de fets i vivències de fa anys van derivar cap a si una illa és un lloc 'aïllat', enfora de tota terra de promissió, plena de problemes a conseqüència de la seva ubicació al mig de la mar i, sobretot, sense fronteres, entenen per a fronteres aquelles ratxetes i punts que sortien als mapes dits «polítics» de quan jo era al·lot. Cal recordar que en temps escolars ja molt passats, hi havia mapes «físics» i mapes «polítics». Els físics, amb les muntanyes, serres, rius i tota casta d'accidents geogràfics, no variaven gaire, però, al contrari, els mapes polítics podien ser molt dife-

Joan Riudavets, davant d'una reproducció de la primera bombeta elèctrica d'ús comercial, sortida del laboratori de Thomas Alva Edison, l'any 1879.

rents en funció de l'època que representaven. Si voleu comprovar aquesta consideració, no teniu res més a fer que consultar els cercadors d'internet. Per exemple, el mapa de l'actual Itàlia, físicament és igual que el d'ara, però els colors dels regnes de 1850 (pre garibaldins) no té res a veure amb el color uniforme actual, a més que certes contrades abans eren, per exemple, de l'imperi austro-hongarès (per cert, expressió utilitzada a totes les pel·lícules de Luis Garcia Berlanga i que a Maó va ser molt emprada en referir-se a certa manera de moldre la farina de blat) i ara són italianes.

❖ **ELS DOS VAM ARRIBAR** a la conclusió de què una illa sempre ha estat molt més relacionada amb la resta del món que no certes contrades continentals. Només cal recordar que una regió d'Espanya, Las Hurdes van ser visitades pel rei Alfonso XIII i el seu grup d'acompanyants l'any 1922. La misèria i l'endogàmia havia fet desastres a la seva població, absolutament aïllada dels pobles del nord de Càceres i del sud de Salamanca. Fins i tot, el cineasta Luis Buñuel va rodar el documental «Las Hurdes, tierra sin pan» l'any 1932, tot just 10 anys després de la visita del Rei. Aquest documental es pot veure a internet, la seva projecció va ser prohibida a Espanya i es va estrenar a França l'any 1937.

Allò sí que era 'aïllament', no el de Menorca.

Ens al contrari, a Menorca ha arribat gent de tot el món (navegant, és clar) i de Menorca també ha sortit gent que podem trobar a mig món.

I quan ja tenia escrit aquest tros d'article, es va produir la gran avaria elèctrica que va deixar tres quartes parts de Menorca a les fosques. A vegades he tingut la impressió de què sóc, com diuen en castellà, 'gafe'. No feia massa temps que havia escrit que la seguretat del subministrament elèctric, encara que inferior que a la resta de les illes Balears, era prou bona, a pesar que la connexió amb Mallorca estava fora de servei des de feia més d'un any. I, com no era previsible, el que no havia de passar va passar a causa d'un cap de fibló fora folla que va rompre tot el que es podia rompre.

I l'aïllament energètic va ser quasi absolut, encara que podia haver estat pitjor; al manco la part oriental es va mantenir en servei mentre que la resta va estar més de

55 hores a les fosques, sense ni tan sols energia per a carregar els mòbils!. Vaig recordar a Joan Riudavets Moll, que quan li demanaven quina era la cosa que considerava més destacable al llarg dels tres segles en que havia viscut, responia que l'arribada del llum elèctric as Migjorn. Prou raó tenia.

❖ **I EN LA MEVA MODESTA** opinió, més que cercar culpables i responsabilitats (d'açò ja s'han omplert planes senceres a més que es veu que quasi tothom ja ho sabia el que podia passar) entenc que ha estat una sort que passés quan va passar i que, per art de màgia, just cinc dies després del sotrac el consell de ministres espanyol va desencallar tot el que s'havia aturat per un *quitame allà esas pajas* com diuen els castissos. Ara tot són solucions ràpides i eficients (?) al problema de l'aïllament energètic. Com també diuen en castellà, *no hay mal que por bien no venga*. No obstant aquesta reacció en calent, seria bo que qualcú, per exemple «**Es Diari**», obrís una secció periòdica (podria ser mensual) on les nostres digníssimes autoritats energètiques (les polítiques no cal) indiquessin l'estat dels treballs inherents a aquest projecte, com pot ser si ja s'han encarregat els fils al fabricant de «calambres» que deia Àngel Ruiz i Pablo a «El cor de la terra», si ja tenen aparellat el barco que transportarà la gran bobina, en quin estat són els treballs d'adequació de les infraestructures necessàries i, en definitiva» que ens indiquin *como está lo nuestro*. Claredat i informació per tal de saber de quin mal no ens morirem, energèticament parlant. El temps acostuma a diluir els problemes, sense que aquests se solucionin. Torn a demanar claredat informativa. I prou.